కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

॥అథ ప్రథమ కాణ్డే అష్టమః ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ అనుమత్యై పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి ధేనుర్దక్షిణా యే ప్రత్యఞ్చః శమ్యాయా అవశీయన్తే తం నైర్‌ఋతమేకకపాలం కృష్ణం వాసః కృష్ణతూషం దక్షిణా వీహి స్వాహాఽఽహుతిం జుషాణ ఏష తే నిర్‌ఋతే భాగో భూతే హవిష్మత్యసి ముఞ్చేమమగ్ం హసః స్వాహా నమో య ఇదం చకారాఽఽదిత్యం చరుం నిర్వపతి వరో దక్షిణాఽఽగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం వామనో వహీ దక్షిణాఽగ్నీషోమీయ- [౧]
మేకాదశకపాలగ్ం హిరణ్యం దక్షిణైన్ద్రమేకాదశకపాలమృషభో వహీ దక్షిణాఽఽగ్నేయమష్టాకపాలమైన్ద్రం దధ్యృషభో వహీ దక్షిణైన్ద్రాగ్నం ద్వాదశకపాలం వైశ్వదేవం చరుం ప్రథమజో వథ్సో దక్షిణా సౌమ్యగ్గ్ శ్యామాకం చరుం వాసో దక్షిణా సరస్వత్యై చరుగ్ం సరస్వతే చరుం మిథునౌ గావౌ దక్షిణా॥[౨]

*అగ్నీషోమీయం చతుస్త్రిగ్ంశచ్చ॥***1.8.1**॥

ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి సౌమ్యం చరుగ్ం సావిత్రం ద్వాదశకపాలగ్ం సారస్వతం చరుం పౌష్ణం చరుం మారుతగ్ం సప్తకపాలం వైశ్వదేవీమామిక్షాం ద్యావాపృథివ్యమేకకపాలమ్॥[3]

*ఆగ్నేయగ్ం సౌమ్యం మారుతమష్టాదశ॥***1.8.2**॥

ఐన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలం మారుతీమామిక్షాం వారుణీమామిక్షాం కాయమేకకపాలం ప్రఘాస్యాన్ హవామహే మరుతో యజ్ఞవాహసః కరమ్భేణ సజోషసః॥ మో షూ ణ ఇన్ద్ర

పృథ్స్ దేవాకస్తు స్మ తే శుష్మిన్నవయా। మహీ హ్యస్య మీఢుషో యవ్యా। హవిష్మతో మరుతో వన్దతే గీః॥ యద్గ్రామే యదరణ్యే యథ్సభాయాం యదిన్ద్రియే। యచ్ఛూద్రే యదర్యే ఏనశ్చకృమా వయమ్। యదేకస్యాధి ధర్మణి తస్యావయజనమసి స్వాహా॥ అక్రన్కర్మ కర్మకృతః సహ వాచా మయోభువా। దేవేభ్యః కర్మ కృత్వాకస్తం ప్రేత సుదానవః॥[౪]

వయం యద్వీగ్ంశతిశ్చ॥1.8.3॥

అగ్నయేకనీకవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి సాకగ్ం సూర్యేణోద్యతా మరుద్భ్యః సాన్తపనేభ్యో మధ్యన్దినే చరుం మరుద్భ్యో గృహమేధిభ్యః సర్వాసాం దుగ్ధే సాయం చరుం పూర్ణా దర్వి పరా పత సుపూర్ణా పునరా పత। వస్నేవ వి క్రీణావహా ఇషమూర్జగ్ం శతక్రతో॥ దేహి మే దదామి తే ని మే ధేహి ని తే దధే। నిహారమిన్ని మే హరా ని హార-[౫] న్ని హరామి తే॥ మరుద్భ్యః క్రీడిభ్యః పురోడాశగ్ం సప్తకపాలం నిర్వపతి సాకగ్ం సూర్యేణోద్యతాకకగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి సౌమ్యం చరుగ్ం సావిత్రం ద్వాదశకపాలగ్ం సారస్వతం చరుం పౌష్ణం చరుమైన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలమైన్ద్రం చరుం వైశ్వకర్మణమేకకపాలమ్॥[౬]

హరా నిహారం త్రిగ్ంశచ్చ॥1.8.4॥

సోమాయ పితృమతే పురోడాశగ్ం షట్కపాలం నిర్వపతి పితృభ్యో బర్హిషద్భ్యో ధానాః పితృభ్యోకగ్నిష్వాత్తేభ్యోకభివాన్యాయై దుగ్ధే మన్థమేతత్తే తత యే చ త్వామన్వేతత్తే పితామహ ప్రపితామహ యే చ త్వామన్వత్ర పితరో యథాభాగం మన్దధ్వగ్ం సుసందృశం త్వా వయం మఘవన్ మన్దిషీమహి। ప్ర నూనం పూర్ణవన్ధురః స్తుతో యాసి వశాగ్ం అను। యోజా న్విన్ద్ర తే హరీ॥[౭] అక్షన్నమీమదన్త హ్యవ ప్రియా అధూషత। అస్తోషత స్వభానవో

విప్రా నవిష్ఠయా మతీ। యోజా న్విన్ద్ర తే హరీ॥ అక్షన్ పితరోఽమీ మదన్త పితరోఽతీతృపన్త పితరోఽమీమృజన్త పితరః। పరేత పితరః సోమ్యా గమ్భీరైః పథిభిః పూర్వ్యైః। అథా పితౄన్థ్సువిదత్రాగ్ం అపీత యమేన యే సధమాదం మదన్తి॥ మనో న్వా హువామహే నారాశగ్ంసేన స్తోమేన పితృణాం చ మన్మభిః। ఆ [౯] న ఏతు మనః పునః క్రత్వే దక్షాయ జీవసే। జ్యోక్చ సూర్యం దృశే॥ పునర్నః పితరో మనో దదాతు దైవ్యో జనః। జీవం వ్రాతగ్ం సచేమహి॥ యదన్తరిక్షం పృథివీముత ద్యాం యన్మాతరం పితరం వా జిహిగ్ంసిమ। అగ్నిర్మా తస్మాదేనసో గార్హపత్యః ప్ర ముఞ్చతు దురితా యాని చకృమ కరోతు మామనేనసమ్॥[౬]

హరీ మన్మభిరా చతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ॥1.8.5॥

ప్రతిపూరుషమేకకపాలాన్నిర్వపత్యేకమతిరిక్తం యావన్తో గృహ్యాః స్మస్తేభ్యః కమకరం పశూనాగ్ం శర్మాఽసి శర్మ యజమానస్య శర్మ మే యచ్ఛైక ఏవ రుద్రో న ద్వితీయాయ తస్థ ఆఖుస్తే రుద్ర పశుస్తం జుషస్వైష తే రుద్ర భాగః సహ స్వస్రాఽమ్బికయా తం జుషస్వ భేషజం గవేఽశ్వాయ పురుషాయ భేషజమథో అస్మభ్యం భేషజగ్ం సుభేషజం [౧౦] యథాఽసతి। సుగం మేషాయ మేష్యా అవామ్బ రుద్రమదిమహ్యవ దేవం త్ర్యమ్బకమ్। యథా నః శ్రేయసః కరద్యథా నో వస్యసః కరద్యథా నః పశుమతః కరద్యథా నో వ్యవసాయయాత్॥ త్ర్యంబకం యజామహే సుగన్ధిం పుష్టివర్ధనమ్। ఉర్వారుకమివ బన్ధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయ మాఽమృతాత్। ఏష తే రుద్ర భాగస్తం జుషస్వ తేనాఽవసేన పరో మూజవతోఽతీహ్యవతతధన్వా పినాకహస్తః కృత్తివాసాః॥[౧౧]

సుభేషజమిహి త్రీణి చ॥1.8.6॥

ఐన్ద్రాగ్నం ద్వాదశకపాలం వైశ్వదేవం చరుమిన్ద్రాయ శునాసీరాయ పురోడాశం

ద్వాదశకపాలం వాయవ్యం పయః సౌర్యమేకకపాలం ద్వాదశగవగ్ం సీరం దక్షిణాఽఽగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి రౌద్రం గావీధుకం చరుమైన్ద్రం దధి వారుణం యవమయం చరుం వహినీ ధేనుర్దక్షిణా యే దేవాః పురః సదోఽగ్నినేత్రా దక్షిణసదో యమనేత్రాః పశ్చాథ్సదః సవితృనేత్రా ఉత్తరసదో వరుణనేత్రా ఉపరిషదో బృహస్పతినేత్రా రక్షోహణస్తే నః పాన్తు తే నోఽవన్తు తేభ్యో [౧౨] నమస్తేభ్యః స్వాహా సమూఢగ్ం రక్షః సన్దగ్ధగ్ం రక్ష ఇదమహగ్ం రక్షోఽభి సం దహామ్యగ్నయే రక్షోఘ్నే స్వాహా యమాయ సవిత్రే వరుణాయ బృహస్పతయే దువస్వతే రక్షోఘ్నే స్వాహా ప్రష్టివాహీ రథో దక్షిణా దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాగ్ం రక్షసో వధం జుహోమి హతగ్ం రక్షోఽవధిష్మ రక్షో యద్వస్తే తద్దక్షిణా॥[౧౩]

తేభ్యః పఞ్చచత్వారిగ్ంశచ్చ॥1.8.7॥

ధాత్రే పురోడాశం ద్వాదశకపాలం నిర్వపత్యనుమత్యై చరుగ్ం రాకాయై చరుగ్ం సినీవాల్యై చరుం కుహ్వై చరుం మిథునౌ గావౌ దక్షిణాఽఽగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం నిర్వపత్యైన్ద్రావైష్ణవమేకాదశకపాలం వైష్ణవం త్రికపాలం వామనో వహీ దక్షిణాఽగ్నీషోమీయమేకాదశకపాలం నిర్వపతీన్ద్రాసోమీయమేకాదశకపాలగ్ం సౌమ్యం చరుం బభ్రుర్దక్షిణా సోమాపౌష్ణం చరుం నిర్వపత్యైన్ద్రాపౌష్ణం చరుం పౌష్ణం చరుగ్గ్ శ్యామో దక్షిణా వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపతి హిరణ్యం దక్షిణా వారుణం యవమయం చరుమశ్వో దక్షిణా॥[౧౪]

వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిరష్టౌ చ॥1.8.8॥

బార్హస్పత్యం చరుం నిర్వపతి బ్రహ్మణో గృహే శితిపృష్ఠో దక్షిణైన్ద్రమేకాదశకపాలగ్ం రాజన్యస్య గృహ ఋషభో దక్షిణాఽఽదిత్యం చరుం మహిష్యై గృహే ధేనుర్దక్షిణా

నైర్‌ఋతం చరుం పరివృక్త్యై గృహే కృష్ణానాం వ్రీహీణాం నఖనిర్భిన్నం కృష్ణా కూటా దక్షిణాఽఽగ్నేయమష్టాకపాలగ్ం సేనాన్యో గృహే హిరణ్యం దక్షిణా వారుణం దశకపాలగ్ం సూతస్య గృహే మహానిరష్టో దక్షిణా మారుతగ్ం సప్తకపాలం గ్రామణ్యో గృహే పృశ్ఞిర్దక్షిణా సావిత్రం ద్వాదశకపాలం [౧౫] క్షత్తుర్గృహ ఉపధ్వస్తో దక్షిణాఽఽశ్వినం ద్వికపాలగ్ం సంగ్రహీతుర్గృహే సవాత్యౌ దక్షిణా పౌష్ణం చరుం భాగదుఘస్య గృహే శ్యామో దక్షిణా రౌద్రం గావీధుకం చరుమక్షావాపస్య గృహే శబల ఉద్వారో దక్షిణేన్ద్రాయ సుత్రామ్ణే పురోడాశమేకాదశకపాలం ప్రతి నిర్వపతీన్ద్రాయాఽగ్ంహోముచేఽయం నో రాజా వృత్రహా రాజా భూత్వా వృత్రం వధ్యాన్ మైత్రాబార్హస్పత్యం భవతి శ్వేతాయై శ్వేతవథ్సాయై దుగ్ధే స్వయం మూర్తే స్వయం మథిత ఆజ్య ఆశ్వత్థే [౧౬] పాత్రే చతుః స్రక్తౌ స్వయమవపన్నాయై శాఖాయై కర్ణాగ్ శ్చాకర్ణాగ్ శ్చ తణ్డులాన్ వి చినుయాద్యే కర్ణాః స పయసి బార్హస్పత్యో యేఽకర్ణాః స ఆజ్యే మైత్రః స్వయంకృతా వేదిర్భవతి స్వయందినం బర్హిః స్వయంకృత ఇధ్మః సైవ శ్వేతా శ్వేతవథ్సా దక్షిణా॥[౧౭]

*సావిత్రం ద్వాదశకపాలమాశ్వత్థే త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ॥**1.8.9**॥*

అగ్నయే గృహపతయే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి కృష్ణానాం వ్రీహీణాగ్ం సోమాయ వనస్పతయే శ్యామాకం చరుగ్ం సవిత్రే సత్యప్రసవాయ పురోడాశం ద్వాదశకపాలమాశూనాం వ్రీహీణాగ్ం రుద్రాయ పశుపతయే గావీధుకం చరుం బృహస్పతయే వాచస్పతయే నైవారం చరుమిన్ద్రాయ జ్యేష్ఠాయ పురోడాశమేకాదశకపాలం మహావ్రీహీణాం మిత్రాయ సత్యాయాఽఽమ్బానాం చరుం వరుణాయ ధర్మపతయే యవమయం చరుగ్ం సవితా త్వా ప్రసవానాగ్ం సువతామగ్నిర్ గృహపతీనాగ్ం సోమో వనస్పతీనాగ్ం రుద్రః పశూనాం [౧౮] బృహస్పతిర్వాచామిన్ద్రో జ్యేష్ఠానాం మిత్రః సత్యానాం వరుణో ధర్మపతీనాం యే దేవా దేవసువః స్థ త ఇమమాముష్యాయణమనమిత్రాయ

సువధ్వం మహతే క్షత్త్రాయ మహత ఆధిపత్యాయ మహతే జానరాజ్యాయైష వో భరతా రాజా సోమోఽస్మాకం బ్రాహ్మణానాగ్ం రాజా ప్రతి త్యన్నామ రాజ్యమధాయి స్వాం తనువం వరుణో అశిశ్రేచ్ఛుచేర్మిత్రస్య వ్రత్యా అభూమాఽమన్మహి మహత ఋతస్య నామ సర్వే వ్రాతా వరుణస్యాఽభూవన్వి మిత్ర ఏవైరరాతిమతారీదసూషుదన్త యజ్ఞియా ఋతేన వ్యు త్రితో జరిమాణం న ఆనడ్విష్ణోః క్రమోఽసి విష్ణోః క్రాన్తమసి విష్ణోర్విక్రాన్తమసి॥[౧౯]

*పశూనాం వ్రాతాః పంచవిగ్ంశతిశ్చ॥**1.8.10**॥*

అర్థేతస్థాఽపాం పతిరసి వృషాఽస్యూర్మిర్వృషసేనోఽసి వ్రజక్షితస్స్థ మరుతామోజస్స్థ సూర్యవర్చసస్స్థ సూర్యత్వచసస్స్థ మాన్దాః స్థ వాశాస్థ శక్వరీస్థ విశ్వభృతస్థ జనభృతస్థాఽగ్నేస్తేజస్యాస్థాఽపామోషధీనాగ్ం రసస్థాఽపో దేవీర్మధుమతీరగృహ్ణన్నూర్జస్వతీ రాజసూయాయ చితానాః। యాభిర్మిత్రావరుణావభ్యషిఞ్చన్ యాభిరిన్ద్రమనయన్నత్యరాతీః॥ రాష్ట్రదాస్థ రాష్ట్రం దత్త స్వాహా రాష్ట్రదాస్థ రాష్ట్రమముష్మై దత్త॥[౨౦]

*అత్యేకాదశ చ॥**1.8.11**॥*

దేవీరాపః సం మధుమతీర్మధుమతీభిః సృజ్యధ్వం మహి వర్చః క్షత్రియాయ వన్వానా అనాధృష్టాః సీదతోర్జస్వతీర్మహి వర్చః క్షత్రియాయ దధతీరనిభృష్టమసి వాచో బన్ధుస్తపోజాః సోమస్య దాత్రమసి శుక్రా వః శుక్రేణోత్పునామి చన్ద్రాశ్చన్ద్రేణాఽమృతా అమృతేన స్వాహా రాజసూయాయ చితానాః॥ సధమాదో ద్యుమ్నినీరూర్జ ఏతా అనిభృష్టా అపస్యువో వసానః। పస్త్యాసు చక్రే వరుణః సధస్థమపాగ్ం శిశు [౨౧] ర్మాతృతమాస్వన్తః॥ క్షత్రస్యోల్బమసి క్షత్రస్య యోనిరస్యావిన్నో అగ్నిర్గృహపతిరావిన్న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవా ఆవిన్నః పూషా విశ్వవేదా ఆవిన్నౌ మిత్రావరుణావృతావృధావావిన్నే ద్యావాపృథివీ ధృతవ్రతే ఆవిన్నా

దేవ్యదితిర్విశ్వరూప్యావిన్నోఽయమసావాముష్యాయణోఽస్యాం విశ్యస్మిన్ రాష్ట్రే మహతే క్షత్రాయ మహత ఆధిపత్యాయ మహతే జానరాజ్యాయైష వో భరతా రాజా సోమోఽస్మాకం బ్రాహ్మణానాగ్ం రాజేన్ద్రస్య [౨౨] వజ్రోఽసి వార్త్రఘ్నస్త్వయాయం వృత్రం వధ్యాచ్ఛత్రుబాధనాస్థ్న పాత మా ప్రత్యఞ్చం పాత మా తిర్యఞ్చమన్వఞ్చం మా పాత దిగ్భ్యో మా పాత విశ్వాభ్యో మా నాష్ట్రాభ్యః పాత హిరణ్యవర్ణావుషసాం విరోకేఽయస్థూణావుదితౌ సూర్యస్యారోహతం వరుణ మిత్ర గర్తం తతశ్చక్షాథామదితిం దితిం చ॥[౨౩]

*శిఖరిన్ద్రస్యైకచత్వారిగ్ంశచ్చ॥**1.8.12**॥*

సమిధమా తిష్ఠ గాయత్రీ త్వా ఛన్దసామవతు త్రివృథ్స్తోమో రథన్తరగ్ం సామాగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ద్రవిణముగ్రామా తిష్ఠ త్రిష్టుప్త్వా ఛన్దసామవతు పఞ్చదశస్తోమో బృహథ్సామేన్ద్రో దేవతా క్షత్రం ద్రవిణం విరాజమా తిష్ఠ జగతీ త్వా ఛన్దసామవతు సప్తదశస్తోమో వైరూపగ్ం సామ మరుతో దేవతా విడ్ద్రవిణముదీచీమా తిష్ఠాఽనుష్టుప్త్వా [౨౪] ఛన్దసామవత్వేకవిగ్ంశః స్తోమో వైరాజగ్ం సామ మిత్రావరుణౌ దేవతా బలం ద్రవిణమూర్ధ్వామా తిష్ఠ పఙ్క్తిస్త్వా ఛన్దసామవతు త్రిణవత్రయస్త్రిగ్ంశౌ స్తోమౌ శాక్వరరైవతే సామనీ బృహస్పతిర్దేవతా వర్చో ద్రవిణమీ దృఙ్చాఽన్యాదృఙ్చైతాదృఙ్చ ప్రతిదృఙ్చ మితశ్చ సం మితశ్చ సభరాః। శుక్రజ్యోతిశ్చ చిత్రజ్యోతిశ్చ సత్యజ్యోతిశ్చ జ్యోతిష్మాగ్శ్చ సత్యశ్చర్తపాశ్చా [౨౫] ఽత్యగ్ంహాః। అగ్నయే స్వాహా సోమాయ స్వాహా సవిత్రే స్వాహా సరస్వత్యై స్వాహా పూష్ణే స్వాహా బృహస్పతయే స్వాహేన్ద్రాయ స్వాహా ఘోషాయ స్వాహా శ్లోకాయ స్వాహాగ్ంశాయ స్వాహా భగాయ స్వాహా క్షేత్రస్య పతయే స్వాహా పృథివ్యై స్వాహాఽన్తరిక్షాయ స్వాహా దివే స్వాహా సూర్యాయ స్వాహా చన్ద్రమసే స్వాహా నక్షత్రేభ్యః స్వాహాఽద్భ్యః స్వాహౌషధీభ్యః స్వాహా వనస్పతిభ్యః స్వాహా చరాచరేభ్యః స్వాహా

పరిప్లవేభ్యః స్వాహా సరీసృపేభ్యః స్వాహా॥[౨౯]
అనుష్టుప్త్వర్తపాశ్చ సరీసృపేభ్యస్స్వాహా॥1.8.13॥

సోమస్య త్విషిరసి తవేవ మే త్విషిర్భూయాదమృతమసి మృత్యోర్మా పాహి దిద్యోన్మా పాహ్యవేష్టా దన్దశూకా నిరస్తం నముచేః శిరః॥ సోమో రాజా వరుణో దేవా ధర్మసువశ్చ యే। తే తే వాచగ్ం సువన్తాం తే తే ప్రాణగ్ం సువన్తాం తే తే చక్షుః సువన్తాం తే తే శ్రోత్రగ్ం సువన్తాగ్ం సోమస్య త్వా ద్యుమ్నేనాఽభి షిఞ్చామ్యగ్నే [౨౭] స్తేజసా సూర్యస్య వర్చసేన్ద్రస్యేన్ద్రియేణ మిత్రావరుణయోర్వీర్యేణ మరుతామోజసా క్షత్రాణాం క్షత్రపతిరస్యతి దివస్పాహి సమావవృత్రన్నధరాగుదీచీరహిం బుధ్నియమను సంచరన్తీస్తాః పర్వతస్య వృషభస్య పృష్ఠే నావశ్చరన్తి స్వసిచ ఇయానాః॥ రుద్ర యత్తే క్రయీ పరం నామ తస్మై హుతమసి యమేష్టమసి। ప్రజాపతే న త్వదేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరి తా బభూవ। యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు వయగ్ం స్యామ పతయో రయీణామ్॥[౨౦]
అగ్నేస్తేకాదశ చ॥1.8.14॥

ఇన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్త్రఘ్నస్త్వయాఽయం వృత్రం వధ్యాన్ మిత్రావరుణయోస్త్వా ప్రశాస్త్రోః ప్రశిషా యునజ్మి యజ్ఞస్య యోగేన విష్ణోః క్రమోఽసి విష్ణోః క్రాన్తమసి విష్ణోర్విక్రాన్తమసి మరుతాం ప్రసవే జేషమాప్తం మనః సమహమిన్ద్రియేణ వీర్యేణ పశూనాం మన్యురసి తవేవ మే మన్యుర్ భూయాన్నమో మాత్రే పృథివ్యై మాఽహం మాతరం పృథివీగ్ం హిగ్ంసిషం మా [౨౯] మాం మాతా పృథివీ హిగ్ంసీదియదస్యాయురస్యాయుర్మే ధేహ్యూర్గస్యూర్జం మే ధేహి యుఙ్క్షసి వర్చోఽసి వర్చో మయి ధేహ్యగ్నయే గృహపతయే స్వాహా సోమాయ వనస్పతయే స్వాహేన్ద్రస్య బలాయ స్వాహా మరుతామోజసే స్వాహా హగ్ంసః శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధోతా వేదిషదతిథిర్దురోణసత్। నృషద్వరసదృతసద్వ్యోమసదబ్జా

గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్॥[30]
హిగ్ంసిషం మర్తజాస్త్రీణి చ॥1.8.15॥

మిత్రోఽసి వరుణోఽసి సమహం విశ్వైర్దేవైః క్షత్రస్య నాభిరసి క్షత్రస్య యోనిరసి స్యోనామా సీద సుషదామా సీద మా త్వా హిగ్ంసీన్మా మా హిగ్ంసీన్నిషసాద ధృతవ్రతో వరుణః పస్త్యాస్వా సామ్రాజ్యాయ సుక్రతుర్బ్రహ్మా ౩ న్త్వగ్ం రాజన్ బ్రహ్మాఽసి సవితాఽసి సత్యసవో బ్రహ్మా ౩ న్త్వగ్ం రాజన్ బ్రహ్మాఽసీన్ద్రోఽసి సత్యౌజా [30] బ్రహ్మా ౩ న్త్వగ్ం రాజన్ బ్రహ్మాఽసి మిత్రోఽసి సుశేవో బ్రహ్మా ౩ న్త్వగ్ం రాజన్ బ్రహ్మాఽసి వరుణోఽసి సత్యధర్మేన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్త్రఘ్నస్తేన మే రధ్య దిశోఽభ్యయగ్ం రాజాఽభూత్సుశ్లోకా౽ ౪ సుమఙ్గలా౽ ౪ సత్యరాజా ౩ న్॥ అపాం నప్త్రే స్వాహోర్జో నప్త్రే స్వాహాఽగ్నయే గృహపతయే స్వాహా॥[32]
సత్యౌజాశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ॥1.8.16॥

ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి హిరణ్యం దక్షిణా సారస్వతం చరుం వత్సతరీ దక్షిణా సావిత్రం ద్వాదశకపాలముపధ్వస్తో దక్షిణా పౌష్ణం చరుగ్ం శ్యామో దక్షిణా బార్హస్పత్యం చరుగ్ం శితిపృష్ఠో దక్షిణైన్ద్రమేకాదశకపాలమృషభో దక్షిణా వారుణం దశకపాలం మహానిరష్టో దక్షిణా సౌమ్యం చరుం బభ్రుర్దక్షిణా త్వాష్ట్రమష్టాకపాలగ్ం శుణ్ఠో దక్షిణా వైష్ణవం త్రికపాలం వామనో దక్షిణా॥[33]
ఆగ్నేయగ్ం హిరణ్యగ్ం సారస్వతం ద్విచత్వారిగ్ంశత్॥1.8.17॥

సద్యో దీక్షయన్తి సద్యః సోమం క్రీణన్తి పుణ్డరిస్త్రజాం ప్ర యచ్ఛతి దశభిర్వత్సతరైః సోమం క్రీణాతి దశపేయో భవతి శతం బ్రాహ్మణాః పిబన్తి సప్తదశగ్ం స్తోత్రం భవతి ప్రాకాశావధ్వర్యవే దదాతి స్రజముద్గాత్రే రుక్మగ్ం హోత్రేఽశ్వం ప్రస్తోతృప్రతిహర్తృభ్యాం

ద్వాదశ పష్ఠౌహీర్బ్రహ్మణే వశాం మైత్రావరుణాయ ఋషభం బ్రాహ్మణాచ్ఛగ్ంసినే వాససీ నేష్టాపోతృభ్యాగ్ స్థూరి యవాచితమచ్ఛావాకాయాఽనడ్వాహమగ్నీధే భార్గవో హోతా భవతి శ్రాయన్తీయం బ్రహ్మసామం భవతి వారవన్తీయమగ్నిష్టోమసామగ్ం సారస్వతీరపో గృహ్ణాతి॥[౩౪]

*వారవన్తీయం చత్వారి చ॥**1.8.18**॥*

ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి హిరణ్యం దక్షిణైన్ద్రమేకాదశకపాలమృషభో దక్షిణా వైశ్వదేవం చరుం పిశఙ్గీ పష్ఠౌహీ దక్షిణా మైత్రావరుణీమామిక్షాం వశా దక్షిణా బార్హస్పత్యం చరుగ్ం శితిపృష్ఠో దక్షిణాఽఽదిత్యాం మల్హాం గర్భిణీమా లభతే మారుతీం పృశ్నిం పష్ఠౌహీమశ్విభ్యాం పూష్ణే పురోడాశం ద్వాదశకపాలం నిర్వపతి సరస్వతే సత్యవాచే చరుగ్ం సవిత్రే సత్య ప్రసవాయ పురోడాశం ద్వాదశకపాలం తిసృధన్వగ్ం శుష్కదృతిర్దక్షిణా॥[౩౫]

*ఆగ్నేయగ్ం హిరణ్యమైన్ద్రమృషభో వైశ్వదేవం పిశఙ్గీ బార్హస్పత్యగ్ం సప్తచత్వారిగ్ంశత్॥**1.8.19**॥*

ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి సౌమ్యం చరుగ్ం సావిత్రం ద్వాదశకపాలం బార్హస్పత్యం చరుం త్వాష్ట్రమష్టాకపాలం వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం దక్షిణో రథవాహనవాహో దక్షిణా సారస్వతం చరుం నిర్వపతి పౌష్ణం చరుం మైత్రం చరుం వారుణం చరుం క్షైత్రపత్యం చరుమాదిత్యం చరుముత్తరో రథవాహనవాహో దక్షిణా॥[౩౬]

*ఆగ్నేయగ్ం సౌమ్యం బార్హస్పత్యం చతుస్త్రిగ్ంశత్॥**1.8.20**॥*

స్వాద్వీం త్వా స్వాదునా తీవ్రాం తీవ్రేణాఽమృతామమృతేన సృజామి సగ్ం సోమేన సోమోఽస్యశ్విభ్యాం పచ్యస్వ సరస్వత్యై పచ్యస్వేన్ద్రాయ సుత్రామ్ణే పచ్యస్వ పునాతు తే

పరిస్రుతగ్ం సోమగ్ం సూర్యస్య దుహితా। వారేణ శశ్వతా తనా॥ వాయుః పూతః పవిత్రేణ ప్రత్యఙ్క్సోమో అతిద్రుతః। ఇన్ద్రస్య యుజ్యః సఖా॥ కువిదఙ్గ యవమన్తో యవం చిద్యథా దాన్త్యనుపూర్వం వియూయ। ఇహేహైషాం కృణుత భోజనాని యే బర్హిషో నమోవృక్తిం న జగ్ముః॥ ఆశ్వినం ధూమ్రమా లభతే సారస్వతం మేషమైన్ద్రమృషభమైన్ద్రమేకాదశకపాలం నిర్వపతి సావిత్రం ద్వాదశకపాలం వారుణం దశకపాలగ్ం సోమప్రతీకాః పితరస్తృప్ణుత వడబా దక్షిణా॥[౩౭]

భోజనాని షడ్విగ్ంశతిశ్చ॥1.8.21॥

అగ్నావిష్ణూ మహి తద్వాం మహిత్వం వీతం ఘృతస్య గుహ్యాని నామ। దమేదమే సప్త రత్నా దధానా ప్రతి వాం జిహ్వా ఘృతమా చరణ్యేత్॥ అగ్నావిష్ణూ మహి ధామ ప్రియం వాం వీథో ఘృతస్య గుహ్యా జుషాణా। దమేదమే సుష్టుతీర్వావృధానా ప్రతి వాం జిహ్వా ఘృతముచ్చరణ్యేత్॥ ప్ర ణో దేవీ సరస్వతీ వాజేభిర్వాజినీవతీ। ధీనామవిత్ర్యవతు॥ ఆ నో దివో బృహతః [౩౮] పర్వతాదా సరస్వతీ యజతా గన్తు యజ్ఞమ్। హవం దేవీ జుజుషాణా ఘృతాచీ శగ్మాం నో వాచముశతీ శృణోతు॥ బృహస్పతే జుషస్వ నో హవ్యాని విశ్వదేవ్య। రాస్వ రత్నాని దాశుషే॥ ఏవా పిత్రే విశ్వదేవాయ వృష్ణే యజ్ఞైర్విధేమ నమసా హవిర్భిః। బృహస్పతే సుప్రజా వీరవన్తో వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయీణామ్॥ బృహస్పతే అతి యదర్యో అర్హాద్ద్యుమద్విభాతి క్రతుమజ్జనేషు। యద్దీదయచ్ఛవసా [౩౯] ఋతప్రజాత తదస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్॥ ఆ నో మిత్రావరుణా ఘృతైర్గవ్యూతిముక్షతమ్। మధ్వా రజాగ్ంసి సుక్రతూ॥ ప్ర బాహవా సిసృతం జీవసే న ఆ నో గవ్యూతి ముక్షతం ఘృతేన। ఆ నో జనే శ్రవయతం యువానా శ్రుతం మే మిత్రావరుణా హవేమా॥ అగ్నిం వః పూర్వ్యం గిరా దేవమీడే వసూనామ్। సపర్యన్తః పురుప్రియం మిత్రం న క్షేత్రసాధసమ్॥ మక్షూ దేవవతో రథః [౪౦] శూరో వా పృత్సు కాసు చిత్। దేవానాం య ఇన్మనో యజమాన

ఇయక్షత్యభిదయజ్వనో భువత్॥ న యజమాన రిష్యసి న సున్వాన న దేవయో। అసదత్ర సువీర్యముత త్యదాశ్వశ్వియమ్। నకిష్టం కర్మణా నశన్న ప్ర యోషన్న యోషతి॥ ఉప క్షరన్తి సిన్ధవో మయోభువ ఈజానం చ యక్ష్యమాణం చ ధేనవః। పృణన్తం చ పపురిం చ
[౪౧] శ్రవస్యవో ఘృతస్య ధారా ఉప యన్తి విశ్వతః॥ సోమారుద్రా వి వృహతం విషూచీమమీవా యా నో గయమావివేశ। ఆరే బాధేథాం నిర్‌ఋతిం పరాచైః కృతం చిదేనః ప్ర ముముక్తమస్మత్॥ సోమారుద్రా యువమేతాన్యస్మే విశ్వా తనూషు భేషజాని ధత్తమ్। అవ స్యతం ముఞ్చతం యన్నో అస్తి తనూషు బద్ధం కృతమేనో అస్మత్॥ సోమాపూషణా జననా రయీణాం జననా దివో జననా పృథివ్యాః। జాతౌ విశ్వస్య భువనస్య గోపౌ దేవా అకృణ్వన్నమృతస్య నాభిమ్॥ ఇమౌ దేవౌ జాయమానౌ జుషన్తేమౌ తమాగ్ంసి గూహతామజుష్టా। ఆభ్యామిన్ద్రః పక్వమామాస్వన్తః సోమాపూషభ్యాం జనదుస్రియాసు॥[౪౨]

*బృహతః శవసా రథః పపురిం చ దివో జననా పఞ్చవిగ్ంశతిశ్చ॥**1.8.22**॥*

*అనుమత్యా ఆగ్నేయమైన్ద్రాగ్నమగ్నయే సోమాయ ప్రతిపూరుషమైన్ద్రాగ్నం ధాత్రే బార్హస్పత్యమగ్నయే గృహపతయేఽర్థేతో దేవీః సమిధగ్ం సోమస్యేన్ద్రస్య మిత్ర ఆగ్నేయగ్ం సద్య ఆగ్నేయగ్ం హిరణ్యమాగ్నేయగ్గ్ స్వాద్వీం త్వాఽగ్నావిష్ణూ ద్వావిగ్ంశతిః॥**22**॥*

*అనుమత్యై యథాఽసతి దేవీరాపో మిత్రోఽసి ఉరో వా ద్విచత్వారిగ్ంశత్॥**42**॥*

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥

॥ఇతి ప్రథమకాణ్డే అష్టమః ప్రశ్నః॥

॥ప్రథమకాణ్డః సమాప్తః॥